

Møteinnkalling

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd

Oslo bispedømmeråd 2016-2019

Møtedato: 15.06.2017

MØTEINNKALLING

Oslo bispedømmeråd 2016-2019

Dato: 15.06.2017 kl. 16:00
Sted: Bispegården
Arkivsak: 17/00149
Arkivkode: 421

Det serveres middag i stuene kl. 16.00. Andakt i kapellet kl. 16.30 ved Anne Berit Evang.

Forfall meldes til Elise Sandnes, es338@kirken.no, eller på telefon 958 32 458.

Saksfremlegg og vedlegg er publisert i eMeetings.

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste

[48/17](#) Godkjenning av innkalling og saksliste
Saksordfører: Gard Realf Sandaker-Nielsen

Godkjenning av protokoll

[49/17](#) Godkjenning av protokoll fra Obdr 22.05.2017
Saksordfører: Gard Realf Sandaker-Nielsen

Saker til behandling

[50/17](#) Referat- og orienteringssaker
Saksordfører: Kristin Gunleiksrud Raaum

[51/17](#) Møte med byråd for kultur, idrett og frivillighet i Oslo kommune
Saksordfører: Gard Realf Sandaker-Nielsen

[52/17](#) Økonomistatus pr mai 2017
Saksordfører: Odd Einar Dørum

[53/17](#) Møtegodtgjørelse OBDR
Saksordfører: Odd Einar Dørum

[54/17](#) Tildeling mindreforbruksmidler trosopplæring
Saksordfører: Jørgen Foss

[55/17](#) Høring om nye regler for menighetsråd og bispedømmeråd/Kirkemøtet
Saksordfører: Kristin Skjøtskift

[56/17](#) Collettsgate 43 - årsregnskap 2016
Saksordfører: Tone Louise Stranden

- [57/17](#) Kirkelig dialogsenter - årsrapport 2016
Saksordfører: Anne Berit Evang
- [58/17](#) Oslo Hospital status juni 2017
Saksordfører: Tone Louise Stranden
- [59/17](#) Endring av sammensetning i Oslo bispedømmeråd - nytt valgoppgjør for
varamedlemmer
Saksordfører: Jofrid Brennsæter
- [60/17](#) Godkjenning av låneopptak Ullern menighet
Saksordfører: Harald Hegstad
- [61/17](#) Eventuelt

Oslo 12.06.2017

Gard Realf Sandaker-Nielsen
leder

Elise Sandnes
stiftsdirektør

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Voll Christiansen	421	17/01430-28	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
48/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Godkjenning av innkalling og saksliste

Saksorientering

Det vises til regler for formene for bispedømmerådets virksomhet.

Administrasjonen har satt opp sakslisten etter drøfting med bispedømmerådets leder.

I henhold til regelverket, jf KM 19/96 § 3, skal bispedømmerådet ta stilling til hvilke saker som skal behandles i lukket møte.

Forslag til vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Voll Christiansen	421	17/01430-29	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
49/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Godkjenning av protokoll fra Obdr 22.05.2017

Vedlegg:

Protokoll Oslo bispedømmeråd 22.05.2017

Forslag til vedtak

Protokoll fra møte i Obdr 22.05.2017 godkjennes uten merknader.

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Voll Christiansen	421	17/01798-6	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
50/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Referat- og orienteringssaker

Vedlegg:

Diakonal satsing i Oslo bispedømme

Tiltaksplan 2017 per 14.02.2017.docx

OBDR-møte 15.06.2017 - Muntlige orienteringer og nytt fra nettsidene

Saksorientering

50/17.1	Muntlige orienteringer og nytt fra nettsiden
50/17.2	Diakonal satsing i Oslo bispedømme

Forslag til vedtak

De fremlagte sakene tas til orientering.

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Ruth-Marit Vatne	421	17/03046-4	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
51/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Møte med byråd for kultur, idrett og frivillighet i Oslo kommune

Saksorientering

Leder av OBDR, Gard Realf Sandaker-Nielsen, innleder til samtale med byråd for kultur, idrett og frivillighet Rina Mariann Hansen.

Samtalen vil ta utgangspunkt i kirkens arbeid og hvordan menighetene i bispedømmet og kommunen i samarbeid kan gjøre byen enda bedre. Det vil bli informert om bispedømmerådets samarbeid med kirkelig fellesråd om gjennomgang av bruken av kirkene i Oslo.

Forslag til vedtak

Samtalen med byråd for kultur, idrett og frivillighet i Oslo kommune, Rina Mariann Hansen, tas til orientering.

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Magnar Helgheim	121	17/04018-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
52/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Økonomistatus pr mai 2017

Vedlegg:

OBDR april17.pdf

Saksorientering

Til forrige bispedømmerådsmøte informerte vi om status pr mars hvor presteskaper og kirkelig administrasjon hadde et merforbruk på 2 %, mens døveprostiet hadde et mindreforbruk på 4,8%. Vi påpekte samtidig at resultatutviklingen ikke inkluderte NAV-refusjoner og at resultatet således reelt var noe bedre enn tall-oversikten. OBDR-møtet fremmet ønske om noe økonomistatus for fellesrådene til neste møte.

Oppsummering

- **Presteskaper pr 30.4 har reelt merforbruk 1,7%**
- **Kirkelig admin er reelt i balanse**
- **Døveprostiet har besparelse 6,6% på utgiftssiden**
- **Investeringer og rehabiliteringer av kirker 2016: NOK 46m**
- **Fellesrådene hadde samlet 2016-overskudd: NOK 4,1m**

RESULTAT PR APRIL

Det er fortsatt usikkerhet i bokførte NAV-refusjoner (inntekter). Vi oppgir derfor regnskapstallene uten refusjonsinntektene, men oppgir samtidig innbetalte (sikre) NAV-refusjoner; kfr siste linje. Videre må vi fortsatt korrigere for konverteringsfeil (overførsel fra budsjett til regnskap, *fra Arena til X-ledger*); kfr linjen *justering*.

Presteskaper

Etter 4 måneder viser presteskaper fortsatt et merforbruk i størrelse 2 % eller -903t før vi hensyntar NAV-refusjonene. Tendensen er den samme som pr mars: personalutgiftene gir merforbruk, driftsutgiftene gir mindreforbruk.

PRESTESKAP PR 30. APRIL 2017

Alle tall 1000 kr	BUDSJETT	REGNSKAP	AVVIK	NOTE
5 Lønn	39 502	40 817	-1 315	uten NAV
59 Pers utg	4 097	4 082	15	Pensjon m.v
67 Drift	1 046	480	566	54 %
46 Tilskudd	145	185	-40	
Justering	-80		-80	Konvertering
Utgifter	44 710	45 564	-854	-1,9 %
3 Inntekter	-173	-124	-49	
Resultat	44 537	45 440	-903	-2,03 %
OBS NAV			713	K-27

Regnskapet viser stor besparelse for driftsutgiftene. Denne har økt fra 420t pr mars til 566t pr april. Tabellen under viser hvilke poster som særlig genererer besparelsen. Vi mener at denne besparelsen er midlertidig og ikke varig.

DE STØRSTE BESPARELSER DRIFT PRESTER 4 MND/2017

Utvalgte poster	REISER	FREMM.TJEN	KURS/MAT	FLYTTING
BESPARELSER	167	201	189	67

Konklusjon presteskap:

Basert på en eliminering av driftsbesparelse (566t) samt at vi hensyntar innbetalt NAV-refusjon (713t) mener vi at regnskapet pr april reelt viser et merforbruk på -756t eller -1,7%.

Kirkelig administrasjon

Etter første tertial har kirkelig admin et økende merforbruk og utgjør nå 5,4%. Dette skyldes primært budsjettavvik for inntekter som skyldes sen utfakturering. Budsjettavviket vurderes som midlertid, ikke varig.

KIRKELIG ADMIN PR 30.APRIL 2017

Alle tall 1000 kr	BUDSJETT	REGNSKAP	AVVIK	NOTE
5 Lønn	5 059	5 323	-264	uten NAV
59 Pers utg	540	551	-11	Pensjon m.v
67 Drift	2 541	2 467	74	3 %
46 Tilskudd		26	-26	
Justering	187		187	Konvertering
Utgifter	8 327	8 367	-40	-0,5 %
3 Inntekter	-392		-392	
Resultat	7 935	8 367	-432	-5,44 %
OBS NAV			56	K-27

Konklusjon kirkelig administrasjon:

Basert på en eliminering av budsjettavvik inntekter (392t) samt at vi hensyntar innbetalt NAV-refusjon (56t) mener vi at regnskapet pr april reelt er i budsjettbalanse (+ 16).

Døveprostiet

Etter 4 måneder viser døveprostiet fortsatt en besparelse i området 4,8%. Reelt er imidlertid besparelsen større da budsjettavvik for inntekter er forbigående (forsinket utfakturering).

DØVEPROSTIET PR 30.APRIL 2017				
Alle tall 1000 kr	BUDSJETT	REGNSKAP	AVVIK	NOTE
5 Lønn	4 769	4 509	260	
59 Pers utg	535	462	73	Pensjon m.v
67 Drift	1 041	927	114	11 %
Justering	-27		-27	Konvertering
Utgifter	6 318	5 898	420	6,6 %
3 Inntekter	-120		-120	
Resultat	6 198	5 898	300	4,84 %
OBS NAV			50	K-27

FELLESRÅDENES ØKONOMI 2016

Fellesrådenes årsrapporter orienterer om disse hovedmomenter på økonomisiden i 2016:

ASKER: Lang usikkerhet om kommunens tilskudd preget økonomien i 2016, innstramming utført. Avtale undertegnet høsten 2016: økt gjensidig forståelse, gir økt forutsigbarhet neste to år.

OSLO: Reorganisering og etablering av nye lokaler har gitt økte kostnader. Personalbudsjett rommet NOK 2m-besparelse, og oppnådd. Utleieinntekter økt fra 3,6m til 4,7m, delvis pga nye avtaler med KKV/Jakob kirke og Majorstua+.

Driftsregnskapet

De tre fellerådene hadde i 2016 NOK 342,5m i driftsutgifter. Kjøp av varer og tjenester utgjør 20%. Vedlikehold av bygg er ikke direkte spesifisert i regnskapene men KfiO oppgir dette til NOK 6,7m.

Personalutgiftene utgjør 2/3-del av driftsutgiftene. Disse er oppgitt brutto; dvs før refusjoner fra NAV og før refusjoner fra menighetsrådene. (For KfiO utgjør netto personalutgifter således NOK 125,7m).

Hele 1000kr	Driftsutgifter 2016 inkl lønn				SUM	%
	OSLO	BÆRUM	ASKER			
Driftsutgifter	211 658	67 764	63 088		342 510	
Hvorav lønn	139 864	46 145	46 973		232 982	68 %

Samlet hadde fellerådene i 2016 et positivt driftsresultat på NOK 4,16mill.

Driftsresultat nto 2016-2015 fellerådene				
hele 1000kr	OSLO	BÆRUM	ASKER	SUM
2016 nto	-613	1 126	3 648	4 161
2015 nto	0	-575	1 407	832

KfiO 2016: formelt overskudd 1160t, reelt et underskudd

Investeringer

Fellesrådene gjorde i 2016 investeringer for NOK 46,1 mill hvorav NOK 35,9m var finansiert gjennom tilskudd fra kommunene. De største investeringene er gjort innenfor fellerådsområdet i Oslo med NOK 42m.

Anleggsinvesteringer 2016				
	OSLO	BÆRUM	ASKER	SUM
Beløp	42 044	2 270	1 830	46 144
komm.fin	-34 185	-701	-977	-35 863

Rehabilitering av Paulus og Oppsal kirker samt takomlegging i Lilleaker kirke er de største investeringene. Videre utgjøres investeringene av en rekke småprosjekter. Det ble eksempelvis brukt NOK 2,2m på kontroll/utbedringer av tårn og spir på ulike kirker.

Største investeringer KfiO 2016				
Kirke	Paulus	Lilleborg	Oppsal	Frogner
Beløp	11 148	6 252	5 743	2 040
Type	Rehabil	Tak	Rehabil	Orgel

For utfyllende informasjon om fellesrådenes økonomi vises det til årsregnskapene.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar den økonomiske informasjon pr første tertial 2017 til etterretning.

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Magnar Helgheim	112	17/04020-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
53/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Møtegodtgjørelse OBDR

Saksorientering

Det er ikke gitt sentrale bestemmelser om honorar for vervene til valgte medlemmer av bispedømmerådene. I tildelingen for 2010 ble det innarbeidet et beløp som var øremerket honorar for bispedømmerådsleder, og som pr 2015 var økt til kr 33.650. Departementet informerte samtidig om at det er opp til rådene selv å avgjøre spørsmål om honorar og andre godtgjørelser til de valgte medlemmene.

Nivå bispedømmeråd

For OBDR har honorarene ikke vært oppjustert siden 2011/2012. Bjørgvin har fra 2017 økt leders årshonorar fra kr 30.000 til kr 40.000. Tunsberg skiller seg ut ved at leder har 20% lønnskompensasjon begrenset oppad til kr 200.000. Leder i Agder har fast årshonorar men med tillegg for møter. Tabellen under viser honorarnivå for bispedømmerådene:

HONORAR RÅDENE	Medlem pr møte	Nestleder pr møte	Leder årshonorar	Nestleder årshonorar	pr møte leder
Oslo	1 000,00		36 000,00		
Nidaros	1 000,00		36 000,00		
Hamar	1 000,00		36 000,00		
Stavanger	1 000,00		42 000,00		
Agder	1 000,00		36 000,00		2 000,00
Bjørgvin	1 000,00		40 000,00		
Borg	1 400,00		36 600,00		
Nord H	1 000,00		50 000,00	25 000,00	
Sør Hål	2 000,00		38 000,00		
Tunsberg	1 100,00	1 650,00	20% lønn		

Forslag OBDR

Det foreslås en oppjustering av satsene for OBDR med tilbakegående virkning fra 1.1.2017, og med kobling mot grunnbeløpet. Grunnbeløpet utgjør nå kr 93.634. Godtgjørelse pr møte for medlemmene oppjusteres fra kr 1000 til kr 1200, og som nå svarer til 0,013G (avrundet).

Lederskapet avlønnes med hhv 0,5G og 0,15G. Den som leder rådsmøtet mottar i tillegg honorar for møteledelse.

OBDR HONORAR			Økning
Grunnbeløp	01.05.2017	93 634,00	1,14 %
<i>Siste endret G</i>	<i>16.05.2017</i>		
Satser Obdr			
Leder	0,50G	46 817,00	årlig
Nestleder	0,15G	14 045,00	årlig
Medlem	0,013G	1 200,00	pr møte
Møteledelse	2x	2 400,00	pr møte

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd vedtar justerte satser for møtegodtgjørelse for bispedømmerådet med virkning fra 1.januar 2017:

Leder	årlig	0,50G	pt	46.817,00
Nestleder	årlig	0,15G	pt	14.045,00
Møteleder	møte	0,026G	pt	2.400,00
Medlemmer	møte	0,013G	pt	1.200,00

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Tonje Kristoffersen	621	17/03212-8	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
54/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Tildeling mindreforbruksmidler trosopplæring

Vedlegg:

OBDR Oversikt søknader mindreforbruk.xlsx

Saksorientering

Oslo bispedømmeråd, som tildelingsansvarlig for trosopplæringsmidlene, forvalter mindreforbruket av disse. I henhold til tildelingsbrev skal de avregnede midlene fra fellestrådene forvaltes av bispedømmerådet som tilskudd til trosopplæring i bispedømmet.

For utdeling i 2017 har Oslo bispedømmer 1 176 592 kr i mindreforbruk. Oversikten nedenfor viser hvor mindreforbruket kommer fra:

MINDREFORBRUK 2016	
Rest utjevningmidler	119000
Overføring rest fra i fjor	186000
Bærum kirkelig fellestråd	352650
Oslo kirkelig fellestråd	517942
sum	1175592

Midlene fra de to fellestrådene er beregnet etter innsende regnskapsrapporter hvor 5% av tildelingen per sokn beholdes til neste år. Vi har et lite forbehold om at det, etter kontrollregning, kan være litt mer eller litt mindre i mindreforbruk fra 2016, til bruk i 2017.

Allerede fordelte trosopplæringsmidler

Oslo bispedømmeråd har administrativt allerede fordelt 307 620 kr av mindreforbruksmidlene. I oversikten nedenfor finner man hva midlene har gått til og sum.

MIDLER FORDELT PÅ ULIKE SATSNINGER/ LOKALE UTFORDRINGER	
Støtte på 1000 kr per halvår per menighet til mentor som ikke er ferdig med plan	23000
Kompensere Grorud menighet for lønnsvekst over lang tid (de har ikke mer midler til drift)	50000
Kompensere HFS for sykefravær og for å sikre vikar (kun 2017)	60000

Støtte til Nådeforestillinger (fem fremvisninger)	39620
Støtte studietur enten 5000 eller 3000	135000
sum	307620

Forklaring av fordelte midler:

1. Mentor: Oslo biskop vil i løpet av juni godkjenne planene til menighetene i Vestre Aker og Bærum. Videre har fem av menighetene fått utsatt frist for levering av plan til mars 2018. Mentortjenesten, som var obligatorisk i planperioden, avvikles i 2017 fordi de fleste bispedømmer har hatt siste planinnlevering i desember 2016. Vi har ønsket at alle menighetene skal ha denne tjenesten frem til levert plan med samme kostnad. IKO skal ha 1000 kr mer per sokn for denne tjenesten. Dette tas da av mindreforbruket.
2. Grorud menighet har, pga. flytting av roder, en tildeling som nå ikke lenger gir dem midler til drift hvis man skal ha mulighet til å gi den ansatte lønnsøkning. Etter samråd med fellesrådet er vi derfor blitt enige om å gi dem en økning i tildeling slik at de også har driftsmidler.
3. Høybråten, Fossum og Stovner (HFS) har det siste halvannet år hatt vakanse pga. sykemeldinger og har derfor hatt en svært ustabil situasjon. De er fortsatt inne i en usikker tid. For å sikre drift, tildeles de noen ekstra midler i denne perioden for å sikre en vikar.
4. Kirkerådet har i år satset på *forestillinger om Nåde* knyttet til trosopplæring og reformasjonsjubileet. Det er laget seks forestillinger som tilbys menighetene. Disse har litt ulik pris (16 000 til 10 000) Bispedømme går inn å dekke 60% av denne summen fra mindreforbruket. Vi har fått forespørsel om fem forestillinger.
5. Uke 43 drar 32 undervisningsansatte i Oslo bispedømme på studietur til Roma og Assisi. Alle kateketer, menighetspedagoger og trosopplæringsansatte har fått tilbud om å delta. De som er ansatt på trosopplæringsmidler får ikke støtte fra KA (2000 kr per person) vi tildeler derfor de den samme summen. Videre bidrar vi med 3000 kr til denne turen for alle deltakere.

Midler til fordeling etter søknad

Etter dette har bispedømmerådet **868 972 kr** for fordeling etter søknader. Midlene ble lyst ut til alle menighetene og barne- og ungdomsorganisasjonene på e-post den 2. mai med søknadsfrist 15.juni.

Midlene ble lyst ut med følgende kategorier:

1. Tiltak som stimulerer til faglig utvikling og økt fokus på frivillighet i den lokale trosopplæringen.

Oslo bispedømmeråd har i 2018 en satsning på frivillighet. I den forbindelse ønsker vi å stimulere til tiltak som kan bidra til økt kompetanse på feltet trosopplæring og frivillighet.

a) *Hvordan kan den sentrale dimensjonen frivillighet bedre integreres i de lokale trosopplæringstiltakene?*

b) *Utvikle tiltak som fremmer frivillighet i trosopplæringen.*

2. Tiltak som stimulerer til nye – eller videreutvikler – tiltak for ungdomsfasen

Oslo bispedømme har ungdomsår fra juni 2016 ut 2017.

- *Tiltak for ungdom, enten i soknet eller i samarbeid mellom menighetene og/ eller organisasjoner.*

- *Oslo bispedømmeråd ønsker å stimulere til samarbeid mellom menighetene og barne- og ungdomsorganisasjonene.*

- *Menighetene må være tilskuddsmottaker og tiltaket må være et samarbeid mellom en eller flere menigheter og organisasjon.*

- Tiltaket skal ha som mål å nå bredden av ett eller flere årskull, dette gjelder både ved utadrettet breddetiltak eller materiell.

3. Tiltak som stimulerer til økt dåpsoppslutning

Oslo bispedømmeråd har fokus på dåp og ønsker å styrke tiltak i denne fasen. Søknaden må vise hvordan man på nye måter søker økt dåpsoppslutning.

4. Støtte til ansatte og frivillige for deltakelse på trosopplæringskonferansen, inntil 3 per sokn

Innkommne søknader

Det har kommet inn søknader fra i alt 20 sokn hvor noen er i samarbeid med en organisasjoner. Bispedømmerådet ba om at de som hadde søkt OVF-midler og ikke fikk tildeling, ble anmodet om å søke mindreforbruksmidler. Saksbehandlere sendte ut en egen e-post til de menighetene som hadde søkt OVF og passet inn under kriteriene for å søke mindreforbruksmidler, med anmodning om å søke på nytt.

Trosopplæringskonferansen

I alt er det søkt om **98000 kr** til støtte for å delta på årets trosopplæringskonferanse, tre deltakere fra hver menighet. Vi vet at mange menigheter ønsker å dra på konferansen, men ikke har midler til å dra. Vi anbefaler at alle søknader om trosopplæringskonferansen får støtte.

Søknader til frivillighet, ungdom og dåpstiltak

Hvis bispedømmerådet velger å tildele alle som søker om konferansen midler, er det igjen **770 972 kr**. Til disse kategoriene er det i alt kommet inn søknader på kr 1 050 400, dvs 274 178 kr mer enn man har til å tildele.

Trosopplæringsmidler skal brukes i inneværende år og kan kun brukes til tiltak som sikter på å nå bredden av de dømte eller som er med og støtter tiltak som sikter på å nå bredden av de dømte. Det betyr at hvis tiltaket skal gjennomføres til neste år, må utbetalingene skje i inneværende år. Tiltak som for eksempel en lavterskel ungdomsklubb ville ikke vært en del av en helhetlig systematisk trosopplæringsplan og vil derfor falle utenfor kriteriene og kan ikke tildeles midler over mindreforbruket.

Vedlagt saksfremlegget ligger en samstilling av alle søknadene som har kommet inn. Saksbehandlere har vurdert alle søknadene og har satt søknader i *rødt* som vi ikke tenker er innenfor kriteriene. Vi har derfor valgt å kun kommentere de søknadene vi ikke foreslår å tildele midler.

Søknader som ikke anbefales

- Fornebulandet: Denne menigheten har levert mange søknader og i alt 6 er foreslått innvilget. Søknaden for kick-off på ungdomsklubben og støtte til tre Liv-kursdeltakere er tiltak som ansees som en del av det kontinuerlige ungdomsarbeidet.
- Fagerborg: Søknad om oppussing av ungdomsløkale til drift av en ungdomsklubb, kan ikke sies å ligge under kriteriene for tiltak på ungdomsfasen.
- Lambertseter: Denne menigheten har levert mange søknader og i alt 4 er foreslått innvilget. Søknaden om støtte til utstyr knyttet til foto og film på kr 20000 ligger utenfor kriteriene.
- Mortensrud: Søknaden på kr 120 000 til å lage 4 filmer som har til hensikt å øke frivilligheten blant ungdommer i sognet kan ikke anbefales. Filmene skal illustrere hvordan man kan bruke Lagets ressurser til å engasjere seg som frivillig i menigheten og i Laget. Saksbehandlere anser søknadssummen som svært høy (over 10% av hele potten), samt at overføringsverdien til andre menigheter er begrenset, da de fleste av menighetene i Oslo bispedømme har samarbeid med ACTA og/eller KFUK-KFUM. Saksbehandler foreslår at arbeidsgruppen for bispedømmerådets frivillighetsår ser muligheten for et samarbeid med Mortensrud om film for frivillighet.

- Skøyen: Dette er en søknad om støtte til en frivillighetskoordinator til oppstart av klubb for ungdom, lederkurs og Ten Sing. I tillegg søker de om oppussing av barnehagelokalet i kjelleren til klubben. Det søkes om tilsammen 80000. Det kan ikke anses å være innenfor kriteriene, da dette er kontinuerlige tiltak. Videre må lønnsmidler brukes opp i inneværende år. Det vil og derfor være av begrenset nytte, og det er vanskelig å se hvordan dette kan videreføres uten nye midler neste år. I tillegg er oppussing utenfor det som anses støtteberettiget.
- Ullern: Denne menigheten har søkt om tre tiltak og er foreslått tildelt på to. Det siste tiltaket, *Ungdommers musikkuttrykk* har en kostnadsramme på til sammen 82 000 Det søkes i hovedsak om instruktørlønn og innkjøp av diverse utstyr. Lønnsmidler (som må brukes opp i inneværende år) vil derfor være av begrenset nytte, og det er vanskelig å se hvordan dette kan videreføres neste år uten disse midlene. I tillegg er innkjøp av utstyr utenfor det som anses støtteberettiget.
- Bekkelaget: Denne menigheten har søkt om tre tiltak og er foreslått tildelt på to. Søknaden på tiltaket knyttet til frivillighet er på hele 100 000 og inneholder 4 tiltak. Disse er ikke beskrevet innholdsmessig. Det søkes i hovedsak om midler til en stilling. I likhet med de foregående søknadene er søknadssummen svært høy, og det er vanskelig å se hvordan lønnsmidler (som må brukes opp i inneværende år) kan få effekt på så kort tid. Når tiltakene i tillegg ikke er beskrevet med noe form for innhold, kan denne søknaden ikke anbefales.

Forslag til tildeling av midler

Saksbehandler anbefaler Oslo bispedømmeråd å tildele midler til de foreslåtte søknadene innenfor de ulike kategoriene:

Trosopplæringskonferanse	kr 98 000
Tiltak frivillighet	kr 105 600
Tiltak ungdomsfasen	kr 513 000
Tiltak dåp	kr 1 100
Sum	kr 717 700

Dette gir en rest på kr 151 272. Som tidligere nevnt, er endelig kontroll av regnskapsrapporter for 2016 ikke ferdig. Derfor bør man ha noen midler i buffer for å sikre finansieringen. I fjor var det noe midler igjen som ble tildelt menigheter som hadde behov for ekstra midler knyttet til tilrettelegging for barn og unge med bistandsbehov, det vil variere fra år til år hvor mange menigheter som har dette behovet. Saksbehandler antar, som i fjor, at man kan overføre en restsum som er langt under 5% av tildelingen.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tildeler mindreforbruksmidler trosopplæring til de foreslåtte søknadene innenfor de ulike kategoriene:

Trosopplæringskonferanse	kr 98 000
Tiltak frivillighet	kr 105 600
Tiltak ungdomsfasen	kr 513 000
Tiltak dåp	kr 1 100
Sum	kr 717 700

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gry Friis Eriksen	401	17/02945-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
55/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Høring om nye regler for menighetsråd og bispedømmeråd/Kirkemøtet

Vedlegg:

Den norske kirke_ Høring_ Forslag til nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet.msg

Saksorientering

Fra høringsnotatets kortversjon:

Det kirkelige demokratiet har vært i utvikling over tid, særlig som følge av demokratireformen fra og med kirkevalget i 2009. Kirkerådet sender med dette et forslag til nye kirkevalgeregler på høring, på bakgrunn av evalueringen og erfaringene fra kirkevalget i 2015. Kirkerådet har valgt ikke å komme med en anbefaling der en vet det er store meningsforskjeller, men vil trekke sine konklusjoner i etterkant av høringen. I tillegg til å kommentere forslagene i høringsnotatet og regelforslaget, oppfordrer Kirkerådet høringsinstansene til å komme med andre forbedringsforslag.

Dette utkastet til høringssvar følger disposisjonen i høringsnotatet «Forslag til nye regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet, full versjon». Drøftingen i utkastet samt forslag til vedtak gir føringer til hvordan regler for valg av menighetsråd, bispedømmeråd og kirkemøtet bør utformes.

Forslag til høringssvar:

En intensjon ved revisjon av valgreglene er å forenkle reglene og bestemmelsene, samt å sikre at kirkevalgets regler ligger tettest mulig opp til valgloven der det er tjenlig. OBDR mener det er en god intensjon. Det spesielle ved kirkens oppbygging og kirkedemokratiet styrkes når valg til kirkens organer ligger tett opp til og kan prøves ut fra samfunnets demokratiske prinsipper.

Del 2. Overordnede problemstillinger

2.1: Direkte valg eller kombinasjonsvalg:

Det har siden 2009 vært mulig for det enkelte bispedømmeråd å fastsette om valg til leke medlemmer til bispedømmerådet og kirkerådet skal foregå som direkte valg der alle leke medlemmer velges av kirkens stemmeberettigede, eller som kombinasjonsvalg der halvparten av de leke medlemmene velges direkte og halvparten indirekte av de nye menighetsrådene - en kombinasjon mellom direkte og indirekte valg. I notatet argumenteres

det for og mot de to ulike ordningene, og det åpnes opp for å avvikle ordningen med kombinasjonsvalg, en løsning fire av bispedømmene benyttet seg av ved Kirkevalget 2015. De som ønsker kombinasjonsvalg, argumenterer blant annet med at ordningen med et indirekte valg vil bidra til en klarere sammenheng og kanskje øke menighetsrådenes innflytelse i bispedømmerådene og Kirkemøtet. Argumentet for direkte valg av alle leke kandidater er blant annet at et skille mellom direkte og indirekte valgte kandidater gir en rangering mellom kandidater som ønsket av ikke-aktive kirkegjengere og aktive. Menighetsrådenes medlemmer får anledning til å stemme to ganger ved valg av leke medlemmer. Det er mot alminnelig demokratisk praksis ved valg. Kombinasjonsvalg kan også være vanskeligere å kommunisere til velgerne og valgresultatet kommer veldig sent. OBDR har siden 2009 valgt å ha direkte valg til leke medlemmer i rådet. Siden kombinasjonsmuligheten blir brukt av så få, og det kan være forenkende for forståelsen av helheten for valgordningen i Den norske kirke, kan det nå være på tide å gå for en samlet valgordning i Den norske kirke.

Forslag til vedtak:

Oslo bispedømmeråd støtter alternativ 2 i notatet: Direkte valg av alle de leke medlemmene.

2.2. Flertalls- og forholdstallsvalg ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og kirkemøtet.

Det er et krav i lovgivningen at det skal legges til rette for at det kan stilles flere lister ved valget. Ved valget i 2015 ble det innhentet mange erfaringer med forholdstallsvalg. Notatet skisserer forskjellige muligheter for prosessen ved det å stille flere lister. Siden intensjonen ved en gjennomgang av regler er å forenkle dem, synes det naturlig at det også bør letes etter enkle regler for å stille flere lister. En ordning hvor det er flere ulike tidsfrister for å stille lister, med intensjonsfrist, listefrist og eventuell frist for opprettelse av det som i 2015 het nominasjonskomiteens liste, kompliserer regelverket snarere enn å forenkle det.

Det foreslås en ordning med samtidige frister, hvor ordningen med en nominasjonskomite med medlemmer valgt av menighetsråd, samt lister fra andre sammenslutninger foreligger samtidig. Det kan virke uheldig at en slik løsning gjør at grupper som ikke føler seg representert av de listene som fremmes innen fristen, ikke vil ha noen muligheter i etterkant til å fremme andre kandidater. Det kan løses ved regler om supplerende nominasjon til nominasjonskomiteens liste. Nominasjonskomiteens liste bør settes sammen med utgangspunkt i samme kriterier som har vært gjeldende ved de foregående valg mtp geografi, kjønn, kirkepolitisk ståsted, og etter at komiteen har innhentet kandidatforslag fra menighetsrådene. Om kriteriene fra forrige valg blir videreført, kan listen endre navn fra «Nominasjonskomiteens liste» til «Felleslisten», slik det er foreslått i notatet. (Del 4, 4.2.1)

Forslag til vedtak:

Oslo bispedømmeråd anbefaler alternativ 2) ordning med nominasjonskomiteens liste og andre lister – samtidige frister.

Det var ulike frister i 2015. Nominasjonskomiteens liste ble levert to måneder før fristen for andre lister og nominasjonskomiteen ble deretter oppløst. Oslo bispedømme opplevde at personer som var satt opp på nominasjonskomiteens liste valgte å stille sitt kandidatur til disposisjon for annen liste. Det medførte at den første listen fikk færre personer og representativiteten som ble etterspurt i regelverket, ble skadelidende. Nominasjonskomiteen ble ikke tillatt å tre sammen igjen for å supplere listen. Om Kirkerådet skulle falle ned på en løsning med innlevering av lister med ulike frister bør det legges til rette for at de som leverte første liste, kan tre sammen og supplere listen, eller at muligheten for kandidater til å melde overgang til andre lister blir lukket.

Valgreglene, §6-4 d: Antall underskrifter på listeforslaget. (1): I tredje linje introduseres en ny størrelse i det kirkelige demokratiske landskapet: «partiet» og «partiets lokalavdeling». Det bør vurderes om det ikke her skal stå nomineringsgruppe.

2.3 Tilskuddsordning for finansiering av nomineringsgrupper

De ulike nomineringsgruppene vil ha ulike muligheter for å finansiere det helt nødvendige for å fremme sin liste før og under valget. Noen grupper vil ha muligheter for privat finansiering eller sponsorordning, andre ikke. Det kan være uheldig om Den norske kirke er avhengig av eksterne sponsorer eller privat økonomi for at en vedtatt valgordning skal kunne gjennomføres.

Forslag til vedtak:

Oslo bispedømmeråd ønsker at det innføres en tilskuddsordning til den enkelte nominasjonsgruppe. Tilskuddet brukes til informasjon og trykking av valglister, ut fra en vedtatt (minimums)standard.

2.4 Personvalgregler

I notatet diskuteres muligheter for å gi tilleggsstemmer, eventuell åpning for velgeren til å stryke navn på listen og mulig sperregrense på personlig stemmetall og nominasjonsgruppens/komiteens mulighet for stemmetillegg.

Ved tidligere valg har det vært mulig å gi inntil tre tilleggsstemmer på listen. Hensikten bak begrensingen er å gjøre det vanskeligere for et mindretall på en systematisk måte å oppnå et resultat av personutvelgelsen som kan stride mot ønskene til et flertall av velgerne. Det fremmes ikke forslag om stemmetillegg. Ordningen med stemmetillegg ville gitt nominasjonsgruppens/komiteen en uønsket stor styring på personsstemmene. At velgeren får gi inntil tre tilleggsstemmer, ivaretar velgerens innflytelse på listen samtidig som nomineringsgruppens/komiteens kompetanse blir ivaretatt. Disse reglene for personvalg vil divergere fra regler for offentlige valg, men slik det henvises til i dette høringssvaret må reglene også tilpasses hva som er tjenlig for det spesielle kirkedemokratiet.

Ordningen med å stryke stemmer er satt til side ved offentlige valg. Det er ikke behov for å gjeninnføre muligheten for å kunne stryke i de kirkelige valg. Velgerens innflytelse på listen bør være å gi positiv respons til de som har stilt sitt kandidatur til rådighet, ikke møte dette engasjementet med negativitet.

I høringsnotatet drøftes muligheten for å innføre en sperregrense på 8 eller 5 prosent stemmer på personlig stemmetall. Dette for å balansere hensynet til velgerinnflytelse mot hensynet til å forhindre små kumuleringsaksjoner som får uforholdsmessig påvirkning på stemmetallet. Det diskuteres ikke i høringsnotatet om velgerens mulighet for å påvirke listen ved å gi tilleggsstemmer, til en viss grad opphører ved å sette en sperregrense som vil regulere den innflytelsen som regler for å påvirke personstemmer ellers åpner opp for.

Forslag til vedtak:

OBDR anbefaler at ordningen med å gi inntil tre tilleggsstemmer videreføres. Det bør ikke åpnes opp for å stryke kandidatnavn. Om det innføres sperregrense for personlig stemmetall, bør grensen bli satt lavest mulig, inntil 5 %.

2.5 Valgkretser og stemmekretser

Et viktig kriterie i arbeidet med å sette opp kandidatlistene, både for bispedømmeråd og menighetsråd, har vært å ta hensyn til geografisk tilknytning. Soknesammenslutningene i Oslo bispedømme har i noen sokn ført til en diskusjon om menighetsrådslisten skal ha kandidater fra hver av de menighetene som er blitt til ett sokn. Forslaget om å innføre flere valgkretser innenfor et sokn for å sikre representativiteten fra den opphørte menighet A og den opphørte menighet B som er blitt til ny menighet C, er ikke et godt utgangspunkt for å fremme menighetsrådsliste. Ved å tenke ensidig på at de opphørte menigheters geografiske inndeling skal være grunnlaget for å stemme til kirkevalg vil den nye menigheten alltid framstå som delt. Arbeidet for å skape en felles bevissthet i menigheten vil bli skadelidende ved en innføring av valgkretser. Kirkerådet forstår da også ingen endringer av valgreglene på dette punkt.

2.5.2. Stemmegiving begrenset til eget sokn på valgdagen

Det er positivt at det åpnes opp for at velgeren kan gi sin stemme til soknet innenfor fellesrådsområdet (kommunen). Kirkerådet mener at det kan være vanskelig å gjennomføre i de store byene på grunn av størrelsen og antall fremmede stemmer i valglokalene. Oslo bispedømmeråd foreslår derfor at det i de store byene åpnes opp for at det kan være mulig å avgi sin stemme til sitt sokn i det *prostiet* soknet hører til under. I mange tilfeller vil det kunne ivareta velgerens behov for å avgi stemme til kirkevalget der de er. De fremmede stemmene legges i stemmekonvolutter og legges i egnet beholder.

Forslag til vedtak:

OBDR støtter at det åpnes for å avgi stemme i alle soknene innen fellesrådsområdet (kommunen), men at ordningen ikke gjøres obligatorisk. I større byer vil OBDR gå inn for at det skal være mulig å avgi stemme på valgdagen i det prostiet som soknet tilhører.

Del 3: Innledning til reglene

3.2.2 Manntall

Ønsket om å legge bostedsdato pr. 30. juni i valgåret til grunn for manntallet, synes rimelig. At medlemskapsdato har frist til 1. september i valgåret, synes derimot ikke rimelig. Her må det være mulig å fastsette frist for å være registrert som medlem til valgdagen, før stemmen blir registrert. Gitt at velgeren kan framvise dokumentasjon for at innmeldingen har funnet sted.

Forslag til vedtak:

OBDR ønsker at medlemskapsstatusen settes til selve valgdagen, gitt at velgeren kan framvise dokumentasjon for at innmeldingen har funnet sted.

Manntall for prester og leke kirkelig tilsatte:

OBDR støtter at det opprettes og oppdateres et manntall for stemmeberettigede prester og leke kirkelig tilsatte.

Del 4: Valg av medlemmer til menighetsråd og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og kirkemøtet

De vesentlige punktene er allerede drøftet i høringsnotatet.

4.4 Forhåndsstemmegivingen

Det blir mer vanlig å forhåndsstemme ved de offentlige valgene. Ved kirkevalget 2015 var det mange av velgerne som etterspurte en bedre tilrettelegging av muligheten for å avgi forhåndsstemme til menighetsrådsvalg og kirkevalg. Forhåndsstemmegivingen må prioriteres for å få opp stemmegivingen, og man bør være både kreativ og ambisiøs i arbeidet for å imøtekomme velgerens ønske om å avgi forhåndsstemme på et sted og til en tid som oppleves som tilgjengelig. Oslo bispedømme har gode erfaringer med at soknene i et prosti har samlet seg om et felles sted i prostiet som er åpent i forhåndsstemmeperioden. En slik løsning bør anbefales. Det vil være ulike muligheter og behov for forhåndsstemmegiving i landet og i de enkelte sokn. En samling av forhåndsstemmemuligheter vil sikre at forhåndsstemmingen starter den dagen manntallet legges ut til gjennomsyn, og at det ikke er avhengig av det enkelte sokns ferieavvikling. Manntallet skal legges ut senest 10 august, samsvarende med den datoen da forhåndsstemmingen er anbefalt å starte. Det har ved tidligere valg vært vanskelig å overholde frist for utlegging av manntall i det enkelte sokn, fordi personalet på menighetskontoret ikke er ferdige med avvikling av ferie. Det bør i retningslinjene presiseres at framlegging av manntallet for soknet kan legges fram på et felles sted i prostiet eller i fellesrådsområdet. Prostiet virker naturlig der hvor det fellesrådet betjener flere prostier, som i Kirkelig fellesråd i Oslo. Det samme gjelder for forhåndsstemming. Forhåndsstemmingen kan med fordel samles på et eller flere steder i prostiet/fellessrådsområdet, der kontoret er

betjent fra 10. august og den daglige åpningstiden tilsvarer normal åpningstid for kontorer som betjener offentligheten (jf. valgreglene §2-11).

Forhåndsstemming i private hjem bør også reguleres, enten i regelverket eller valghåndboka. Blant annet bør det presiseres at det skal være to personer til stede i tillegg til velgeren når stemmen skal avgis, dette for å sikre at det ikke blir utøvet valgagitasjon. (Jf. § 9-5 Stemmegiving utenfor valglokalet: Er velgeren ikke i stand til å bevege seg inn i valglokalet, kan vedkommende avgi stemme til to stemmemottakere umiddelbart utenfor valglokalet)

Del 5 – Valg av andre representanter til bispedømmerrådet og Kirkemøtet

5.1. Valg av prest til bispedømmerråd og Kirkemøtet

Dette gjelder stemmerett og valgbarhet som prest. Det har ved tidligere valg blitt drøftet om stemmerett og valgbarhet som prest skal følge ordinasjonen eller ordinert ansatt i prestatjeneste i bispedømmet. Gjeldende regelverk er at stemmerett og valgbarhet følger ansettelsen. Presteforeningen skriver i sin høringsuttalelse: «Presteforeningen mener stemmeretten for prester ved valg til bispedømmerråd og Kirkemøtet skal gjelde ordinerte prester som ivaretar tjenesten med ord og sakrament på oppdrag av Den norske kirke i sitt daglige arbeid.» Om spesialprestatjeneste, og prester under biskopens tilsyn skriver Presteforeningen: Spesialprester i institusjoner, sykehus, studentprester, feltprester og prester i kriminalomsorgen o.l. som enten er ansatt i Den norske kirke eller utøver spesialprestatjeneste under tilsyn av biskop i Den norske kirke har stemmerett. Prester ved private diakonale sykehus kan dermed få stemmerett på linje med andre sykehusprester» Det synes naturlig at valg til prestenes representant følger de samme krav til ansettelsesforhold som ved valg av lek kirkelig tilsatt representant. I tillegg foreslår Presteforeningen at prester i bispedømmet som står under biskopens tilsyn, får stemmerett til valg av prest og er valgbare. Poengteringen av å være under biskopens tilsyn kan også få konsekvenser for feltprestens stemmerett. Etter dagens ordning stemmer feltprestene på valg av prest i det bispedømmet der de har sin faste tjeneste, selv om de som alle står under tilsyn av biskopen i Oslo. Om tilsynet skal ha betydning, vil det innebære at alle prestene i feltprestekorpset, i tjeneste innenfor Norges grenser og på uteoppdrag, kan utføre sin stemmerett i Oslo bispedømme.

Forslag til vedtak:

Oslo bispedømmerråd ønsker at presters stemmerett følger ansettelse i ordnet kirkelig prestatjeneste, som beskrevet overfor.

Alt 1: Feltprestene bør avgi sin stemme til det bispedømmerrådet der biskopen som har tilsyn til Feltprestekorpset, har sitt sete.

Alt 2: Dagens ordning opprettholdes for feltprestene ved at de avgir stemme i det bispedømmet de tjenestegjør.

I regelverket om valgbarhet og stemmerett henvises det til minste timetall (15) for ansettelsesforholdet om ansatte har rett til å delta ved Kirkevalget. Det anbefales at det i stedet for timetall skrives prosentvis størrelse på stillingen: 40% stilling, det ivaretar at arbeidstakere i Den norske kirke er tilsatt med ulike arbeidstidsordninger (35 timer og 37,5 timer)

5.3 Valg av døvemenighetenes representant til bispedømmerråd og Kirkemøtet.

I gjeldende regler er det nominasjonskomiteen for leke medlemmer til Oslo bispedømmerråd som setter opp kandidatliste til valg til døvemenighetenes leke representant. Selve valget er et indirekte valg, hvor bare menighetsrådsmedlemmer har stemmerett. Ordningen har ikke fungert optimalt. Kirkerådet har drøftet valgordningen i døvemenigheten med prost i døvekirken og representanter for fellesrådet og fremmer nå forslag til nytt regelverk for valg av lek døv representant fra døvemenighetene til Oslo bispedømmerråd. I forslaget plasseres nominasjonskomiteen tilbake til Døvekirken, hvor de leke medlemmene i døvekirken fellesråd utgjør nominasjonskomiteen. Valget omgjøres til direkte valg, alle medlemmer i døvekirken har stemmerett. Regelverket for nominasjon og stemmerett, samt valgbarhet for

døves representant gjenkjennes i regelverket for nominering av de øvrige leke representantene i rådet. Når det gjelder tidsfrister mv., må regelverket utformes slik at kategorialmenigheten blir ivaretatt.

Muligheten for supplerende nominasjon er ikke drøftet i notatet. Medlemmene i døvemenighetene bør ha den samme muligheten for supplerende nominasjon som de øvrige medlemmene har til nominasjonskomiteens liste. Kirkerådet kan tilpasse regler for supplerende nominasjon slik at regelverket lar seg gjennomføre i denne kategorialmenigheten.

Kirkerådet har antydnet at det kan være et problem at døvekirkens medlemmer får stemmerett ved flere valg i Kirkevalget: Nytt regelverk betyr at medlemmene har stemmerett til bostedsmenigheten og døves menighetsråd, til lek medlem til bispedømmerådet i bostedsbispedømmet og til Oslo bispedømmeråd. Ordningen blir ikke mye annerledes enn ved tidligere valg, og det er ikke urimelig at medlemmer i kategorialmenigheten får sin stemme knyttet til medlemskap både i kategorialmenigheten og i det geografiske soknet i Den norske kirke.

Det antas at det må kreve mye arbeid for å legge forholdene til rette for at medlemmene får avgitt stemme ved valget, og døvemenighetene må arbeide grundig med plan for og gjennomføring av forhåndsstemming. Det vil kreve økonomiske ressurser og tilskuddsordningen bør tilpasses etter det.

Forslag til vedtak:

Oslo bispedømmeråd støtter at døvemenighetenes valg til lek representant omgjøres til direkte valg og at nominasjonskomiteen består av de leke medlemmene i Døvekirkens fellesråd. Oslo bispedømmeråd ønsker at det åpnes opp for supplerende nominasjon.

Konkret til regelverket.

Rettelser til § 15.2 (4) I setning to savnes *valg til* slik at setningen lyder: Kirkerådet skal kjenne valg til bispedømmeråds- og kirkemøtet i et sokn ugyldig (...)

Valghåndboka: Reglene forutsetter at valghåndboka til Kirkevalget 2019 oppdateres nøye slik at tilrettelegging av forhåndsstemming, krav til stemmelister, valglokalenes tilgjengelighet og utforming m.m. blir konkretisert i en langt større grad enn i 2015, hvor mangel på konkretisering i noen situasjoner førte til en ikke tilfredsstillende tolkning. Mange av klagen som kom inn etter Kirkevalget 2015, skyldtes lite tilfredshet over valglokalets utforming. OBDR henviser til rådets evaluering av kirkevalget 2015, som ble sendt til Kirkerådet.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråde vedtar det fremlagte høringssvaret med de merkander som fremkom i møtet:

2.1: Direkte valg eller kombinasjonsvalg:

Oslo bispedømmeråd støtter alternativ 2 i notatet: Direkte valg av alle de leke medlemmene.

2.2. Flertalls- og forholdstallsvalg ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og kirkemøtet:

Oslo bispedømmeråd anbefaler alternativ 2) ordning med nominasjonskomiteens liste og andre lister – samtidige frister.

2.3 Tilskuddsordning for finansiering av nomineringsgrupper:

Oslo bispedømmeråd ønsker at det innføres en tilskuddsordning til den enkelte nominasjonsgruppe. Tilskuddet brukes til informasjon og trykking av valglister, ut fra en vedtatt (minimums)standard.

2.4 Personvalgregler:

OBDR anbefaler at ordningen med å gi inntil tre tilleggsstemmer videreføres. Det bør ikke åpnes opp for å stryke kandidatnavn. Om det innføres sperregrense for personlig stemmetall, bør grensen bli satt lavest mulig, inntil 5 %.

2.5 Valgkretser og stemmekretser:

OBDR ønsker at det skal være mulig å avgir stemme på valgdagen i det prostiet som soknet tilhører.

3.2.2 Manntall:

OBDR ønsker at medlemskapsstatusen settes til selve valgdagen, gitt at velgeren kan framvise dokumentasjon for at innmeldingen har funnet sted.

Manntall for prester og leke kirkelig tilsatte:

OBDR støtter at det opprettes og oppdateres et manntall for stemmeberettigede prester og leke kirkelig tilsatte.

5.1. Valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Oslo bispedømmeråd ønsker at presters stemmerett følger ansettelse i ordnet kirkelig preste-tjeneste, som beskrevet i saksfremlegget. Dagens ordning opprettholdes for feltprestene ved at de avgir stemme i det bispedømmet de tjenestegjør.

5.3 Valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Oslo bispedømmeråd støtter at valg til døvemenighetenes valg til lek representant omgjøres til direkte valg, at nominasjonskomiteen består av de leke medlemmene i Døvekirkenes fellesråd. Oslo bispedømmeråd ønsker at det åpnes opp for supplerende nominasjon.

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Magnar Helgheim	133	17/03968-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
56/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Collettsgate 43 - årsregnskap 2016

Vedlegg:

Styrets årsberetning og årsregnskap for 2016

Saksorientering

Stiftelsens formål er å eie, drive og utnytte eiendommen Collettsgate 43 til beste for Den norske kirkes arbeide – særlig for barn og ungdom.

Oslo bispedømmeråd er representantskap (RS) for stiftelsen Collettsgate 43 (C43) og har årlig møte innen utgangen av mai; kfr vedtektenes § 8. Bispedømmerådets leder og nestleder er tildelt rollene som hhv leder og nestleder for stiftelsens RS. Opphører stiftelsen skal midlene overtas av Den norske kirke ved Oslo bispedømmeråd, og midlene anvendes til formålet (§ 10).

ØKONOMI

Stiftelsen har en total kapital på NOK 3,4m hvorav eiendommen er bokført med NOK 2,3m. Selskapet har en gjeld (Enok-lån) på NOK 0,6m. Egenkapitalen utgjør NOK 2,8 mill og stiftelsen har således en god økonomi. Inntektene kommer fra utleie av kontorer til IKO (størst og viktigst) og Aspect Film AS, samlet NOK 0,74m. Nøkkeltallene er disse:

Stiftelsen Collettsgate 43 - nøkkeltall flere år							
Hele 1000kr	Bud 17	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Inntekter	744	739	739	735	682	675	646
Driftskostn	-539	-519	-521	-608	-570	-444	-413
Avskrivninger	-83	-83	-83	-83	-83	-83	-40
Driftsres	122	137	135	45	29	149	193
Årsresultat	112	111	105	31	1	135	178
Egenkapital		2 794	2 683	2 578	2 547	2 545	2 410

Finansposter (mest renteutgifter) utgjør forskjellen mellom driftsresultat og årsresultat.

Stiftelsen har i 2016 et overskudd på kr 111.139 som er på nivå med år 2015. Leieinntektene utgjør kr 738.828 som er i overensstemmelse med budsjett og regnskap 2015. De største driftskostnadene er vedlikehold, kommunale avgifter og forretningsførsel. Årsregnskapet er revisorgodkjent; kfr standard revisjonsberetning fra Ernst & Young.

EIENDOMMEN

Hovedbygget er fra 1877 og er oppført på byantikvarens gule liste. Det er utarbeidet en vedlikeholdsplan (2016) hvor nødvendige investeringer er stipulert til NOK 2,4m ekskl mva. De største investeringene er særlig knyttet til oppussing av fasader. Styret ønsker å iverksette tiltakene og med finansiering via låneopptak og en moderat prisøkning i utleien.

Leiekontrakten med IKO utløper 1.7.2017. IKOs husleie har ikke vært oppregulert på mange år og det har over tid vært ført samtaler med IKO om en viss prisøkning. Styret hensyntar at IKO-økonomien er sårbar. C43-styrets anbefaling er nå at IKO-leien øker fra 555t til 650t.

FORMÅLET

Representantskapet har disse oppgaver ihht vedtektenes § 8:

- Med utgangspunkt i årsmelding og regnskap å drøfte og kommentere virksomheten
- Å velge hvert fjerde år 4 styremedlemmer, og 2 varamedlemmer
- Å vedta endringer i vedtekter, herunder oppløsning av stiftelsen

ORGANISERING

Collettsgate 43 er organisert som en stiftelse og «eierne» er således formålet. Styret har 5 medlemmer hvorav 4 oppnevnes av representantskapet og 1 medlem oppnevnes av IKO. Nåværende styremedlemmer og varamedlemmer er valgt for perioden 2014-2018 unntatt Magnar Helgheim som er valgt for perioden 2015-2019. Ingen er således på valg nå.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd som representantskap for stiftelsen Collettsgate 43 har i møte 15.juni 2017 gjennomgått årsregnskap og drøftet stiftelsens virksomhet. Representantskapet anser at stiftelsens formål er oppfylt og har ikke noe å bemerke til stiftelsens virksomhet utover dette.

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Magnar Helgheim	722	17/04022-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
57/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Kirkelig dialogsenters - årsrapport 2016

Vedlegg:

Fwd_ Årsregnskap 2016 med endringer.msg
2016_KD_Årsrapport_ENDELIG.pdf

Saksorientering

Kirkelig dialogsenters ble opprettet i 2010 og representerer bispedømmets og Areopagos' felles satsing i det religionsdialogiske arbeidet innenfor Oslo bispedømme.

Årsrapport for KD 2016

Årsrapporten følger som vedlegg til dette dokumentet. I stikkord vil vi trekke frem disse momenter fra 2016-beskrivelsen:

- Ny leder Hanna Barth Hake etter Steinar Ims
- Gode tilbakemeldinger på 40t-kurs dialogisk menighet
- Storsamling for tidligere kurs dialogisk menighet
- Engasjement ØA, kontakter SA og NA, ikke øvrige prostier
- Kontakt og infomøter Ila mottakssenters; kfr flyktninger
- Samarbeidet om Dialogpilotene

Dialogperspektivet

De siste årene har KD parallelt med årsrapporten også utarbeidet en «rapport fra Oslo i et dialogperspektiv». Senteret håper at Kirkemøtets fokus på religionsmøte og dialog vil forankre dialogarbeidet enda tydeligere i bispedømmer og lokalmenigheter. KD opplever samtidig at mange fortsatt ser på dialogarbeidet som et engasjement for spesielt interesserte. I rapporten peker man på at det er blitt vanskeligere å nå ut med budskap om dialog og sameksistens hvor den offentlige samtalen i 2016 særlig har vært preget av

- Flykningesituasjonen: polarisert debatt
- Islam: radikaliserings og ekstremisme

Økonomisk status

Årsregnskapet 2016 viser et årsoverskudd på kr 115.930 og KD har derfor nå en positiv egenkapital på kr 192.552. Årsregnskapet er ikke ferdigrevidert. Tilskuddet fra OBDR er kr 500.000 hvorav kr 125.000 via Ovf-midler. Bidraget fra Areopagos er kr 850.000.

Flerårige nøkkeltall KD				
KD	2013	2014	2015	2016
Årsresultat	3	113	105	116
Egenkapital	-165	-51	54	193

Organisasjon

Styret har 4 medlemmer (2 fra hhv Areopagos og OBDR) og styrets leder utpekes annenhver gang av stifterne. OBDR's medlemmer er oppnevnt for perioden til 31.12.18.

Styret for KD				
KD	Medlemmer		Vara 1	Vara 2
OBDR	Kvarme	Helgheim	Evang	B Wyde
Areopagos	Laugerud	van Zijp N		

Areopagos har i mai oppnevnt Raag Rolfsen som nytt styremedlem da Tore Laugerud fratrer i forbindelse med pensjonering. Ann Kristin van Zijp Nilsen er gjenoppnevnt. Siden OBDR har hatt styreleder siden etableringen er Areopagos tilbydt posisjonen som styreleder.

Domprost Grasaas overtar Kvarmes styreplass når han slutter som biskop. Anne Berit Evang er OBDR's første vara; kfr OBDR-vedtak nov 2016.

Ihht vedtektene kan styret ha et 5. medlem som i så fall utpekes annenhver gang av stifterne.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd tar til orientering årsmelding 2016 fra Kirkelig dialogsenter (KD) sammen med årsregnskap og annen informasjon.

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Magnar Helgheim	030	17/03269-14	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
58/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Oslo Hospital status juni 2017

Saksorientering

Oppsummering:

OBDR er med i samarbeidsprosjektet om Oslo Hospital og bør i høst ta endelig beslutning om man skal flytte administrasjonen dit. Alternativet er fortsatt tilhold i Oslo bispegård eller å satse på et nybygget Kirkens hus i regi av Ovf. Det er ventet at KfiO i juni gjør endelig vedtak om flytting til Oslo Hospital. Kirkeråds-møtet i juni vil også ha lokaliseringsspørsmålet til behandling men vil neppe ta beslutning før til høsten.

OBDR får i dette møtet saken til orientering, men inviteres til å drøfte og gi innspill til administrasjonens videre arbeid med fremtidig lokalisering.

0 Innledning

Vår leiekontrakt med Statsbygg om bispegården utløper 31.12.2019 og har 6 måneders oppsigelse. Etter initiativ fra KfiO har Kirkerådet og KfiO over tid arbeidet med muligheten for å samlokalisere sine virksomheter i nåværende Oslo Hospital, og hvor OBDR siden september 2016 formelt har deltatt i samarbeidsprosessen. Parallelt med dette har Ovf ved Clemens Eiendom lansert ideen om et nytt Kirkens Hus lokalisert sentralt i Oslo.

Ut fra disse tre forhold er det naturlig at bispedømmerådets diskusjoner om fremtidig lokalisering vil handle om 3 scenarier;

- 1 Kirkelig senter i Oslo Hospital, initiativ KfiO
- 2 Fortsatt lokalisering i Oslo bispegård
- 3 Nytt Kirkens Hus, initiativ Ovf/Clemens

Vi vil i dette notatet gi en statusorientering til OBDR med mest vekt på Oslo Hospital, og med noe informasjon knyttet til alternativ 2 og 3.

1 Kirkelig senter i Oslo Hospital

1.1 Vedtak

OBDR behandlet saken om Oslo Hospital i møte 26.9.16 og gjorde dette vedtak:

Oslo bispedømmeråd vedtar å delta i samarbeidsplanene med Kirkelig fellesråd i Oslo og Kirkerådet om etablering av et kirkesenter i Oslo Hospital og med sikte på mulig lokalisering for Oslo bispedømmeråds administrasjon. Deltakelse i prosjektet som leietaker forutsetter at det foreligger nødvendig avklaring om fremtidig bruk av Oslo bispegård.

1.2 Begrunnelser

For OBDR var muligheten for økt samhandling med andre kirkelige virksomheter viktig moment da man valgte å følge nærmere Oslo Hospital-sporet. I stikkordsform ble disse begrunnelser anført:

- Momentum (deltagelse i igangsatt prosjekt)
- Muligheter for å samle vår virksomhet (idag hovedbygg og stallen)
- Muligheter for samlokalisering med andre (KfiO, KR m.fl)
- Ivaretar kirkelig identitet (som i dag)
- Ivaretar representative lokaler (som i dag)
- Mulighet for økt kontorflexibilitet

1.3 Arbeidsgruppen

Ved vårt kontor er det etablert en arbeidsgruppe som har deltatt på prosjektgruppens møter og som har spilt inn bispedømmerådets behov. Arbeidsgruppen har bl.a:

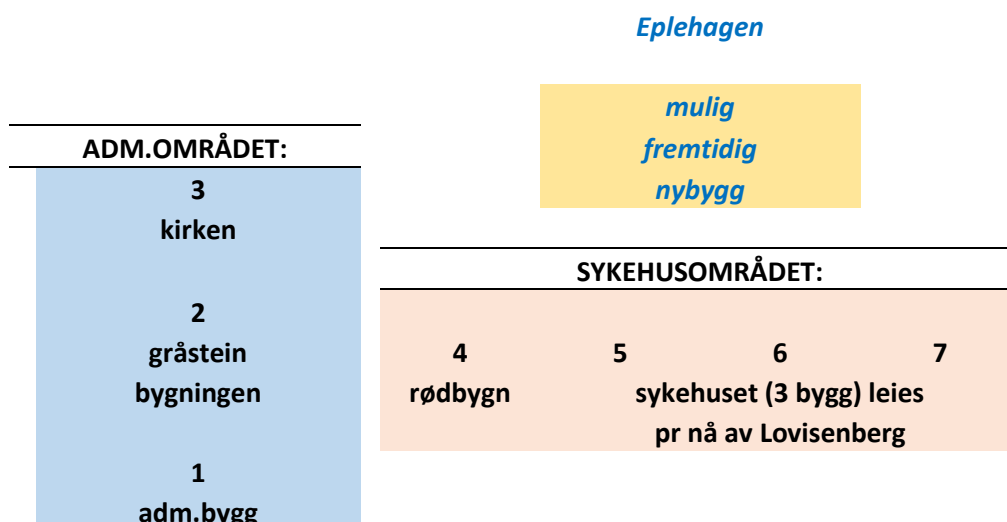
- Deltatt på 2 befaringer på Oslo Hospital
- Deltatt på dagssamlinger og møter i regi av prosjektgruppen
- Beregning av vårt leiebehov
- Vurdering av romprogram, tegningsskisser
- Notat med oppsummering og anbefaling (ventet ferdig medio juni)

1.4 Oslo Hospital historie

Området ligger der hvor fransiskanerklosteret ble reist på 1290-tallet. Sykehusdriften skriver seg fra fransiskanernes virke og gråbrødre munkene drev et målrettet omsorgsarbeid for spedalske og andre av byens svakeste. Etter reformasjonen ble kloster og omsorgsarbeid lagt under dansk kongen, og senere overlatt til byen som hospital. I 1737 ble gråsteinbygningen reist og i 1796 ble Gamlebyen kirke bygget på samme tomt hvor det på slutten av 1200-tallet ble bygget klosterkirke.

1.5 Oslo Hospital bygningsmasse

Oslo Hospital består av admin.området (bygg 1-2-3) hvor bygg 1 ligger parallellt med Oslogate og er knyttet videre til gråsteinbygningen og kirken. Sykehusområdet består av byggene 4-5-6-7. Samlet tomteareal utgjør 10.280 kvm.

Oslogate – trikkeholdeplass

Byggene er av ulik alder. Gjennomgående er det solide bygningskonstruksjoner med lang levealder. Bygningene omkranser en fin hage/ uteplass. Mot øst er det en romslig hage uten bebyggelse. Loftet på bygg 1 er under bygging og vil få 10 kontorplasser. Rødbygningen (bygg 4) er allerede i dag leiet av KfiO som bruker bygget til sin bygningsavdeling.

I prosjektrapport til styringsgruppen 23.5.16 opereres det med en investering inkl prosjektering i størrelse NOK 15,4m (lavt) og NOK 19,2m (høyst). I det vesentlige gjøres det bygningsmessige tilpasninger og mindre oppgraderinger.

Tomten har potensiale for videre utbygging; kfr bl.a eplehagen. Arkitektkontoret Jensen & Skodvin har utarbeidet mulighetsskisser. En slik utbygging vil kunne gi plass for flere leietakere enn Kirkerådet fra dagens Kirkens hus.

1.6 Arbeidsgruppens foreløpige vurderinger

I valget mellom en plassering i sykehusområdet eller admin.området anbefaler gruppen plassering i 2.etasje i bygg 1 og 2 (adm.bygg og gråstein). Disse lokalene er mer representative enn lokalene i øvrige bygg, og har en viktig nærhet til kirken. Vårt arealbehov er større enn hva annen etasje i bygg 1 og 2 tilbyr og vi må derfor supplere med noe leie i første etasje. En klar ulempe er at gråsteinbygningen ikke har ventilasjon.

Arbeidsgruppen peker særlig på disse begrensninger:

- Manglende universell utforming (bl.a ikke heis-tilkomst)
- Eldre standard, gamle bygg gir begrensninger i kontorløsninger
- Usikkerhet om lokaliseringen gir tilstrekkelig plass til OBDR-stab

Som følge av byggets utforming og romløsninger er arbeidsgruppen usikker på om lokalisering i Oslo Hospital vil skape den ønskelige samhandling; kfr begrunnelser for gå inn i samarbeidsprosjektet; kfr punkt 1.2. Det påpekes også at romløsningene krever mye areal. Det vises til pkt 1.8 hvor OBDR's areal er stipulert til ca 700m².

Arbeidsgruppen har også drøftet ubalansen i leietakersammensettingen – særlig aspektet ved at *ett* bispedømmeråd, *ett* fellesråd og *ett* sentralt kirkeorgan er lokalisert sammen.

1.7 Arealdisponering

I øyeblikket arbeides det således med en fremtidig arealdisponering hvor KfiO og KR etablerer seg primært i sykehusdelen (minus rødbygningen) og at OBDR lokaliserer seg i admin.området. Hovedinngang/resepsjon/arkiv tenkes til Rødbygningen.

Mulig fremtidig arealdisponering pr april 2017				
SKISSE	KR	KfiO	OBDR	Felles
Sykehusområdet	Etg 1-2	Etg 3		
Rødbygningen		Noe		Hovedinng
Stenbygning	Etg 1		Etg 2	
Admin.bygg		Loft	Etg 2	

Oslo bispegård er tenkt inn i en helhet i OH-prosjektet uten at dette er konkretisert. Bispegården vil kunne gi Oslo Hospital-brukerne tilgang til representative møtelokaler, og med relativt kort gå-avstand.

1.8 Prisnivå OBDR

OBDR har meldt inn behov for 22 kontorer med tillegg for 2 møterom samt ett mindre kjøkken, rekvisitarom og enkel resepsjonsløsning.

Norsk Eiendomstaksering (NE) har på oppdrag fra KfiO foretatt en markedsvurdering av Oslo Hospital april 2017. Basert på denne kan en første prisantydning for OBDR's årsleie av etasje 2 i bygg 1&2 være ca NOK 1,4m; kfr tabell under. Oppgraderinger av lokalene kan påvirke disse prisene. I tillegg kommer felleskostnader og strøm.

Markedsleie Oslo Hospital skjønn OBDR				
apr.17	Etasje	Areal	kr/m2	Leie/år
Bygg 1	2.etasje	392	2 000	784 000
Bygg 2	2.etasje	292	2 000	584 000

Taksten fra NE er en årsleie på NOK 12,2m for hele Oslo Hospital. KfiO stipulerer at OBDR's andel av arealbehovet er 16,5%. (basert på antall ansatte). Med dette som utgangspunkt vil en alternativ prisbetraktning for OBDR være årsleie i størrelse NOK 2mill med tillegg for felleskostnader.

1.9 Tidsplan

Lovisenberg Sykehus' leieavtale med store deler av Oslo Hospital utløper 31.12.2017. Siste del av prosjektering og planlegging må ferdigstilles høsten 2017 slik at arbeidet med å oppgradere sykehusbyggene kan starte januar 2018. Det er et mål for KfiO å flytte inn sin virksomhet over sommeren i 2018. Deres bygg og anleggsavdeling har allerede flyttet til Oslo Hospital.

Kirkerådets leieavtale med Ovf/Clemens Eiendom om Rådhusgt 1-3 utløper sommeren 2019. Ovf har varslet oppregulering til markedsleie og Kirkerådets holdning er at man ikke ønsker å etablere et høyere kostnadsnivå enn idag. Det foreligger omfattende rehabiliteringsplaner for dagens Kirkens hus og dette kan påvirke (fremskynde) Kirkerådets tidspunkt for ønsket utflytting. Det kan være ønskelig for Kirkerådet å flytte inn i nye lokaler høsten 2018.

KfiO fremlegger sak for hovedkomiteen medio juni 2017 hvor administrasjonen anbefaler vedtak om flytting til Oslo Hospital.

Kirkerådsmøtet i juni d.å har lokaliseringsspørsmålet oppe til behandling. Det er ventet at Kirkerådet foretar den endelige beslutning om flytting/lokalisering i løpet av høsten 2017.

2 Lokalisering i Oslo bispegård

Bispegården har over lang tid vært kontor for biskopen og bispedømmerrådets stab. Administrasjonen vurderer kontor- og møtelokalene som representative og til dels gode, skjønt lite moderne. Begrensningene går på fleksibilitet, samlokalisering og økonomi.

Et viktig premiss for OBDR i lokaliseringsspørsmålet har vært å sikre at bispegården for fremtiden brukes av kirken. Dette kan skje ved at bispegården

- (a) er lokaliseringssted for administrasjonen (status quo), eller
- (b) brukes primært til kirkelig representasjon og møtelokaler

Vår leieavtale med Statsbygg omfatter 1570m2 for hovedbygg men med tillegg for sidebygg (stallen). Våre årlige leiekostnader ligger i størrelse NOK 4,8mill og med tillegg for strøm og andre fellesutgifter.

Det er grunn til å tro at ny avtaleforhandling kan gi nedregulert leie da kostnadene for totalrenoveringen må antas å være nedbetalt.

3 Nytt Kirkens Hus initiativ Ovf

Ovf ved Clemens Eiendom har i samarbeid med arkitektkontoret Niels Torp lansert en alternativ lokaliseringsløsning for kirkelige virksomheter. Dette er et nytt Kirkens hus i nytt bygg – gitt sentral bykjerne kan en lokaliseringsmulighet være på en nabotomt til Rådhusgt. Løsningen er presentert overfor Kirkerådet og dagens leietakere i Rådhusgt 1-3, og ble også presentert på årets Granavoldenseminar.

Ovf/Clemens Eiendom fremholder at et nytt Kirkens hus kan bli billigere for Kirkerådet og nåværende leietakere i Rådhusgt 1-3 enn løsningen i dag. Det påpekes at Rådhusgt 1-3 i dag ikke har rasjonelle, effektive lokaler og at arealet pr ansatt utgjør 32m². I et nytt bygg vil en arealreduksjon til 10-15m² være fullt mulig, og allerede ved 20m² pr ansatt vil leiekostnaden være lavere enn for dagens Kirkens Hus.

Et nytt Kirkens hus vil arealmessig muliggjøre en videreføring av dagens Kirkens hus ved at dagens leietakere i Rådhusgt 1-3 får plass. Et nybygg åpner videre for en fleksibilitet og nye aktivitetsrom som i dag ikke foreligger for de andre alternativer.

4 Momenter til vurdering

Som nevnt vil arbeidsgruppen fremlegge i juni sin vurdering av alternativet Oslo Hospital. Administrasjonen har således på dette tidspunkt ikke hatt en tilstrekkelig gjennomgang av Oslo Hospital og de to andre scenariene. Vi vil likevel peke på noen momenter som bør ha betydning i en samlet vurdering; kfr en begynnende momentliste under. En foreløpig og skjønnsmessig rangering er inntatt i kolonnene til høyre – og basert på de opplysninger vi i dag kjenner til.

3 alternativer - mulige momenter til vurdering			
<i>En foreløpig og skjønnsmessig vurdering</i>			
<i>Rangering mellom tre hvor xxx er beste alternativ</i>			
	Oslo Hosp	Bispe gård	Nytt Ovf
Pris - økonomi	xx	x	Xxx
Standard	x	xx	Xxx
Romløsninger	xx	x	Xxx
Representativitet	x	xxx	Xx
Profil/nøkternhet	xx	xxx	X
Kirkelig identitet	xx	xxx	X
Samlokalisering	xx	x	Xxx
Universell utforming	x	xx	Xxx
Leietakermix	xx	x	Xx
Møtelokaler	x	xx	Xxx

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd har i møte 15.06.17 drøftet spørsmålet om fremtidig lokalisering for bispedømmerådets administrasjon. Momenter som fremkom i samtalen tas med i administrasjonens videre arbeid med saken.

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gry Friis Eriksen	420	17/01615-4	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
59/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Endring av sammensetning i Oslo bispedømmeråd - nytt valgoppgjør for varamedlemmer

Saksorientering

Kirkerådet har i møte 23. mars 2017 vedtatt mindre endringer i valgreglene. Endringene omhandler valg av varamedlemmer. § 1-1 annet ledd lyder nå «... for medlemmene valgt ved forholdstallsvalg etter bokstav d), skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg til ett»

Endringen trer i kraft straks.

Nominasjonskomitéens liste

Aud Kvalbein, som var fast representant fra nominasjonskomiteens liste, trakk seg fra bispedømmerådet etter Kirkemøtet i 2017. Første varamedlem Jofrid Brennsæter rykket dermed opp som fast medlem i bispedømmerådet og Fredrik Midttømme som første varamedlem.

Endringene i valgregler for varamedlemmer tilsier at det må foretas nytt valgoppgjør. Valgoppgjøret ved Kirkevalget 2015 viser at rektor ved Vid vitenskapelige høgskole, Ingunn Brita Moser ble rangert på 5. plass på Nominasjonskomiteens liste. Professor emeritus Trond Skard Dokka ble rangert på 6. plass.

Resultatet viser at ved nytt valgoppgjør for varamedlemmer er Ingunn Brita Moser tildelt plassen som 2. vara på nominasjonskomiteens liste i Oslo bispedømmeråd. Trond Skard Dokka er tildelt plassen som 3. vara på nominasjonskomiteens liste.

Åpen folkekirkes liste

Endringene i valgreglene for varamedlemmer, hvor det ved forholdstallsvalg tildeles hver liste like mange varamedlemmer som den får medlemmer, får konsekvenser også for antall valgte vararepresentanter på Åpen folkekirkes liste, fra før fem til nå seks varamedlemmer. Resultatet fra Kirkevalget 2015 viser at professor i teologi Trygve Eiliv Wyller tildeles plassen som 6. varamedlem på Åpen folkekirkes liste.

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd har med bakgrunn i Kirkerådets vedtak i møte 23.mars 2017 foretatt nytt valgoppgjør for valg av varamedlemmer til Oslo bispedømmeråd:

Ingunn Brita Moser tildeles plassen som 2.varamedlem på nominasjonskomiteens liste.
Trond Skard Dokka tildeles plassen som 3. varamedlem på nominasjonskomiteens liste.
Trygve Eiliv Wyller tildeles plassen som 6. varamedlem på Åpen folkekirkes liste.

Kirkerådet og varamedlemmene orienteres om vedtaket.

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Sigmund Gulliksrud	140	17/04147-4	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
60/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Godkjenning av låneopptak Ullern menighet

Vedlegg:

Søknad om tilatelse til å oppta lån.pdf

Vedlegg 1 - Driftsbudsjett.pdf

Vedlegg 2 - Finansieringsbudsjett.xlsx

Vedlegg 3 - Godkjent tilsagn kommunal driftsstøtte.pdf

Vedlegg 4 - Ullern menighet skisseprosjekt.pdf

Oppdatert erklæring med signatur - Ullern lånesøknad - 080617 - 090617oc....pdf

Saksorientering

Ullern menighetsråd søker om godkjenning av låneopptak på 15 millioner til bygging av ny barnehage med to avdelinger.

Søknaden, mottatt 2. juni, viser til at det var barnehage i menighetshuset fram til 2015, med én avdeling. Nytt menighetsråd fra høsten 2015 har arbeidet fram et forslag om å bygge nytt med plass til to avdelinger, en for 1-3 år og en for 3-6 år. Nybygget legges på ledig areal vest for menighetshus og kapell knyttet til kirkegården. Et arkitektfirma er i gang med prosjektering.

Menighetsrådet har vært i nær dialog med bydelen, som har gitt forhåndstilsagn om kommunal driftsstøtte til barnehagen. De har videre hentet inn erfaringer fra en lokal 2-avd barnehage og menighetsbarnehagene i Fagerborg og Røa. De har også drøftet byggingen med Byantikvaren, Plan- og bygningsetaten og Gravferdsetaten i kommunen og med kirkelig fellesråd. Det ser ut til å være gjort et grundig forarbeid så langt.

Menighetsrådet har ennå ikke vedtatt utbyggingen eller låneopptak. Hittil har rådet fått saken utredet og arkitektene lager nå en kalkyle for bruk i anbudsdokumentet. Menighetsrådet forventes å vedta prosjektet i august 2017, og planen er at barnehagen skal være klar til august 2018. Da behandling av lånesøknader tar tid ønsker menighetsrådet å sende inn søknader i juni. De ønsker derfor godkjenning fra bispedømmerådet nå i juni.

Menighetsrådet legger til grunn at bygging av barnehagen kan koste opp mot 15 millioner. De vil søke om lån i Husbanken og KLP, evt flere steder. KLP har en rente på 3,2% og et annuitetslån over 25 år vil gi en årlig kostnad på 877.000,- Dette er lagt inn i budsjettet for drift av barnehagen. Husbanken har lavere rente, ned mot 1,62 %. En slik rente vil gi en årlig besparelse på 144.000,-

Det er satt opp et detaljert driftsbudsjett for barnehagen som går med et lite overskudd på 13.000,-, inklusiv lån og avdrag, med en årlig omsetning på 6,14 millioner. Dersom lånekostnaden holder seg konstant forventer man et økende overskudd pga inflasjon.

Menighetsrådet har også andre byggeprosjekter under arbeid. To arkitektfirma har laget et skisseprosjekt over hele anlegget der byggene danner et tun og bindes sammen med en glassovebygd gang. Rådet har allerede vedtatt å bygge ut menighetshuset med en kafédél for 1 mill (bygges i sommer, bruk av egne midler) og har under prosjektering oppgradering av kapellet med byggestart i oktober 2017 (egne midler). Menighetshuset planlegges oppgradert i 2018 (egne midler)

Foreløpig regnskap for 2016 for Ullern menighet viser et driftsunderskudd på 283.807,- og et underskudd på investeringer på 154.818,- til sammen 439.000,- mot et budsjettert underskudd på 433.000,- Driftsutgiftene var på 3,01 millioner. Underskuddet dekkes av disposisjonsfond.

Regnskapet for 2015 viser et driftsunderskudd på 1,43 mill og driftsutgifter på 4,42 mill. 1 mill av underskuddet skyldes innfrielse av gammel gjeld, så ordinær drift hadde et underskudd på 425.000,-

Også 2017 er budsjettert med underskudd, men ifølge protokoll fra menighetsrådet vil man bringe driften i balanse i løpet av året, om nødvendig med å kutte i stillinger.

Menigheten har 7,29 mill i egenkapital satt av til investeringer, men har ikke noe igjen på disposisjonsfond etter to år med underskudd.

Kirkelig fellesråd i Oslo v/økonomisjef anbefaler søknaden.

Revisor i KPMG vektlegger at driften av barnehagen vil dekke lånekostnaden og har derfor ingen innvendinger, se vedlegg.

Vurdering

Barnehagedrift anses som en relevant og god aktivitet for en menighet, og formålet bør som sådan være i orden for et låneopptak. Det vil gi menigheten større virksomhet og flere ansatte, og dette vil kreve mer administrativ kapasitet fra menigheten. Dette aspektet er ikke omtalt i søknaden, eller i tilsendte menighetsrådprotokoller.

Hele satsingen fremstår som offensiv og vil gi en oppgradering av menighetsanlegget.

Normalt bør det foreligge et vedtak i menighetsrådet om prosjektet og tilhørende låneopptak før saken behandles i bispedømmerådet. Menighetsrådet har så langt bare vedtatt prosjektering av ny barnehage, samt oppgradering av kapellet og menighetshuset og glassgang. Men det er liten grunn til å tro at dette ikke vedtas i august, når detaljerte planer og kostnadskalkyler er klart. Et låneopptak forutsetter vedtak i menighetsrådet.

Siden barnehagedriften vil være selv bærende ønsker Ullern å lånefinansiere hele byggekostnaden, og bruker egne midler på de andre store prosjekter. Vi er ikke kjent med kostnadsrammen for de andre prosjektene (utover kafédelen), men det er sannsynlig at mye av investeringskapitalen går med.

Barnehagedriften vil ha en relativt stor omsetning, hvor 78% av driftsutgiftene er personalkostnader. Denne driften forutsetter at en har noe egenkapital i reserve for å håndtere økonomisk risiko, særlig når en sliter med å få den øvrige driften i menigheten i balanse. En må kunne håndtere at:

- Lånerenten stiger til 5%, da øker årlig kostnad med 180.000,-
- Driften av barnehagen blir dyrere enn budsjettert
- Endringer i andre sider av menighetens drift

Når barnehagen kommer i drift, i tillegg til kafé og pågående drift, vil menighetsrådet ha en årlig omsetning på vel 10 mill. Som et minimum bør en ha en fri egenkapital på 10% av dette for å håndtere overnevnte forhold, det vil gi tid til å omstille seg om det blir nødvendig.

Menigheten forventer at barnehagedriften vil generere større overskudd for hvert år. Dette bygger på en antagelse om at lånekostnaden er stabil, mens øvrige utgifter og inntekter stiger jevnt. Dermed vil inntektene øke mer enn utgiftene. Dette kan slå til, men det er relativt stor sjanse for at utgifter og inntekter ikke følger hverandre.

Derimot vil et lån i Husbanken gi en besparelse som kan bidra til større overskudd.

Konklusjon

Stiftsdirektøren anbefaler at Ullern menighetsråds søknad om låneopptak godkjennes, basert på følgende:

- Menighetsrådet vedtar låneopptak før låneavtale underskrives
- Det settes av minst 1 million kroner på disposisjonsfond som sikkerhet for økonomisk risiko
- Øvrig drift i menigheten bringes i balanse i løpet av 2017
- Revisor har ingen merknad til låneopptaket
- Kirkelig fellesråd har anbefalt søknaden
- Det er gjort et godt arbeid med planlegging og prosjektering av investeringen

Forslag til vedtak

Oslo bispedømmeråd godkjenner at Ullern menighetsråd kan ta opp lån på 15 millioner til bygging av barnehage, under forutsetning av at menighetsrådet har tilstrekkelig fri egenkapital i reserve til å håndtere uforutsette endringer i sin økonomi. Som et minimum må den være på 1 million kroner ved oppstart av barnehagedriften.

DEN NORSKE KIRKE

Oslo bispedømmeråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Elin Voll Christiansen	421	17/01430-30	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
61/17	Oslo bispedømmeråd 2016-2019	15.06.2017

Eventuelt